ת"פ 52328/01/16 – פרקליטות מחוז מרכז מיסוי וכלכלה נגד אלכסנדר ברוק

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 52328-01-16 פרקליטות מחוז מרכז מיסוי וכלכלה נ' ברוק
לפני כב' השופטת לימור מרגולין-יחידי

14 אפריל 2016

המאשימה	פרקליטות מחוז מרכז מיסוי וכלכלה
נגד	
הנאשם	אלכסנדר ברוק

נוכחים:

ב"כ המאשימה: מתמחה רווית מזרחי

ב"כ הנאשם: עו"ד ברקאי

הנאשם התייצב

[פרוטוקול הושמט]

<u>גזר דין</u>

לבית המשפט הוגש כתב אישום ביחד עם הודעה על הסדר טיעון, והנאשם הורשע על יסוד הודעתו. בהתאם להסדר הטיעון הגבילה המאשימה את עצמה לעונש של 10 חודשי מאסר והנאשם טען בחופשיות. כמו כן הוסכם על תשלום קנס בסך 80,000 ₪ ומאסר על תנאי.

בהתאם לעובדות בהן הודה והורשע, היה הנאשם בתקופה הרלבנטית בשנים 2007 - 2011 בעל עסק להרכבה ותיקון של מעליות, והעסיק עובדים שכירים. לצד המשכורות ששילם כדין לעובדים בעסק, הוציא הנאשם תלושי שכר פיקטיביים לשבעה אנשים שלא הועסקו בעסק, שסכומם הכולל לא פחת מ - 857,000 ₪ (להלן: "העובדים הפיקטיביים"). בדו"חות למס"ה דיווח הנאשם על הוצאות השכר הפיקטיביות, ובכך הגדיל במרמה את הוצאותיו. בגין מעשיו אלה הורשע בהשמטת הכנסה, מסירת תרשומת כוזבת בדו"ח, קיום פנקסי חשבונות כוזבים ושימוש במרמה עורמה ותחבולה, הכל במטרה להתחמק ממס.

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

ראיות ההגנה לעונש

מטעם ההגנה העידו אחיו של הנאשם, ואדם שעובד בשיתוף פעולה עמו במשך שנים, ושניהם עמדו בהרחבה על מידותיו הטובות, יושרו, חריצותו, רוחב לבו וההשפעה של המעשים על הנאשם. כמו כן הוגשו מכתבי אופי משני גורמים להם מספק הנאשם שירותים (נ/1).

טיעוני הצדדים ודברי הנאשם

ב"כ המאשימה עמדה על הערכים המוגנים, טענה שמדיניות הענישה מחייבת מתחם שתחתיתו עונש מאסר בפועל, הציגה פסיקה, הציעה מתחם של 9 - 15 חודשים ועתרה ל - 10 חודשי מאסר בהתחשב בנסיבות הנאשם לצד מרכיבי ענישה נוספים שהוסכמו.

ב"כ הנאשם עמד בהרחבה על נסיבותיו האישיות של הנאשם, התנהלותו הנורמטיבית והעובדה שהעבירות אינן מאפיינות אותו. הוא הדגיש את לקיחת האחריות, מסירת כל המידע בחקירת מל"ל, הסרת מחדלים מלאה לפני הגשת כתב אישום במס"ה ובמל"ל וכל יתר נסיבות הזכות שפירט. הוצגו אסמכתאות לעניין תשלום של 88,000 ₪ למל"ל - 374,000 ₪ למס"ה. ב"כ הנאשם טען לפגיעה בינונית בערכים המוגנים, והפנה למדיניות הענישה, ולפסיקה אשר לשיטתו מצדיקה ענישה בתחתית המתחם של תקופה הניתנת לריצוי בעבודות שירות.

הנאשם תיאר את קשיי הקליטה והאתגרים הכלכליים והתעסוקתיים עמם התמודד שהביאו אותו לביצוע המעשים עליהם הוא מצר. הנאשם ביקש את רחמי ביהמ"ש.

דיון והכרעה

תשלום מס אמת במועד חיוני לניהול המשק והכלכלה. עבריינות המס הנעשית במרמה מתוך כוונה להשתמט ממס מסיבה נזק כבד לאינטרס הציבורי הקולקטיבי, פוגעת בקופה הציבורית, באמון הציבור בשלטון החוק, בעקרונות של יושר ושוויון ובכיסו של כל אזרח שומר חוק הנדרש לשאת בנטל מיסים כבד יותר בשל השתמטותם של אחרים. עבירות המס פוגעות בציבור בכללותו ובאופן מוחשי בעוסקים באותו תחום המנהלים את עסקם בצורה חוקית ומשלמים מס כדין, המצויים בנחיתות מבחינת התחרות העסקית עם עברייני מס העוסקים באותו תחום. עסקינן בעבירות המבוצעות ממטרה של כדאיות כלכלית, שקל לבצען, ובמקרים רבים קשה לחשפן.

מדיניות הענישה לעבירות המס הנעשות במטרה להתחמק מתשלום מס הכנסה, היא מחמירה, מושפעת ממידת התחכום, ההתמשכות, וההיקף הכספי, וכוללת על פי רוב עונשי מאסר מוחשיים וממושכים. אעיר כי לצד רטוריקה ברורה בדבר חומרת המעשים והעבירות, משרעת הענישה הייתה ונותרה רחבה יחסית, וניתן לאתר מתחמי ענישה מקלים ומתחמי ענישה מחמירים יותר.

הצדדים הפנו את ביהמ"ש לענישה התואמת את עמדתם. מבין פסקי הדין, אני מוצאת לנכון להתייחס בעיקר לפסקי דין

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

של ערכאות גבוהות יותר שנקבעו בהם מתחמי ענישה, כשקיים דמיון לסוג המעשים ו/או לסכומיהם ומשכם.

המאשימה הפנתה לעפ"ג 25497-07-13 **ראובן נ' מדינת ישראל**, שם נקבע בביהמ"ש שלום מתחם של 9 - 15 חודשי מאסר, להשמטת הכנסה של כ- 400,000 ₪ במשך שלוש שנים. בערכאת הערעור הועמד העונש על 7 חודשי מאסר, כך שהלכה למעשה הורד המתחם ל - 7 חודשי מאסר בתחתיתו. בקביעת המתחם הודגשה החומרה בהעלמת מקור הכנסה שלם וכן החומרה הנובעת ממחזור הפעילות הנכבד שעמד על 8 מיליון ₪.

ע"פ 50420-07-12 **דוד נ' מדינת ישראל**, בהמלצת ערכאת הערעור חזר בו הנאשם מערעור על גזר דין בו נקבע מתחם של 7 - 24 חודשים להשמטת הכנסות בסך 812,000 ₪ במשך 4 שנים, תוך העלמת מקור הכנסה ודיווח כוזב של הנאשם שהוא שכיר.

ת.פ. 57980-11-10 **מדינת ישראל נ' קרנדזי,** שם השמטת ההכנסה עמדה על 663,000 ₪ במשך שנתיים תוך שהנאשם ביצע פעולות להסתרת עיסוקו, וביהמ"ש קבע מתחם שתחתיתו 9 חודשי מאסר.על פסק הדין לא הוגש ערעור.

ההגנה הפנתה לעפ"ג 53827-07-13 **אגאי נ' מדינת ישראל**, בו הייתה השמטת הכנסה במשך 4 שנים בסך כולל שאינו פחות מ - 703,000 ₪, ונקבע ואושר מתחם של 6 - 18 חודשי מאסר.

כמו כן הפנתה ההגנה לשני פסקי דין של ביהמ"ש השלום: הראשון ת.פ. 51575-05-14 **מדינת ישראל נ' אגסי**, והשני ת.פ. 32915-07-13 **מדינת ישראל נ' אשד**, שבשניהם נקבע מתחם שתחתיתו 6 חודשי מאסר הניתנים לריצוי בעבודות שירות, בתיק הראשון בקשר להכנסות בסך של 878,000 במשך שלוש שנים, ובשני בקשר להכנסות בסך 2.1 מיליון ₪.

אכן, ניתן לאתר מתחמים מקלים, שתחתיתם במאסר לתקופה הניתנת לריצוי בעבודות שירות גם ביחס לסכומים נכבדים של מיליוני שקלים (עפ"ג 31816-05-13 **מדינת ישראל נ' נבון,** ע"פ 43832-10-13 **שאול נ' מדינת ישראל**, רע"פ 7790/13 **חיים נ' מדינת ישראל)**. עם זאת, קיימת גם פסיקה מחמירה יותר. כשלעצמי, אני מוצאת לנכון להפנות גם לעפ"ג 56587-07-13 **מדינת ישראל נ' קובי**, שם ביחס להשמטת הכנסות כוללת בסך 730,000 ₪ לפחות שנמשכה על פני 4 שנות מס לא רציפות, נקבע מתחם של 6 - 15 חודשים על ידי ביהמ"ש. ערכאת הערעור הדגישה את התקופה הארוכה, את החזרה למעשי העבירה, ומצאה להעלות את תחתית המתחם ל - 8 חודשי מאסר.

לעניין מדיניות הענישה, אני מוצאת לנכון להעיר כי הגם שבמקרים לא מעטים סכומי ההשמטה ומספר שנות העבירה הם פקטורים בעלי חשיבות יתרה בקביעת מתחמי הענישה, הרי שקיימים תיקים שחומרתם אינה נובעת בעיקרה מנתונים אלה, אלא מנתוני חומרה אחרים המייחדים אותם. התיק שלפניי נמנה על קבוצה זו של תיקים, כשהנתונים הרלבנטיים במסגרתו הם לא רק הסכום, מספר השנים ומגוון העבירות, אלא גם העובדה שהנאשם במעשה אקטיבי וממושך, תוך שהפעיל לשם כך אחרים, ביצע מהלך מרמתי מאורגן ומתוכנן, שבו לא רק הגדיל במרמה הוצאות, אלא יצר מסמכים

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

פיקטיביים שמטבעם מוצגים לרשויות נוספות דוגמת ביטוח לאומי ומוסדות פיננסים, והרשויות מסתמכות עליהם, וכן נקט פעולות של הסוואת מעשיו. משכך, פסקי הדין בהם השיקולים התמקדו בסכום השמטה ובמשכה, לאו דווקא משקפים את מדיניות הענישה הרלבנטית, שהיא מחמירה יותר לסוג המעשים שלפניי.

בהקשרן של הוצאות שכר פיקטיביות, אני מפנה לרע"פ 2638/13 **עובדיה נ' מדינת ישראל** (להלן: "עניין עובדיה"), בו נדחתה בקשת רשות ערעור. באותו עניין הורשע הנאשם בשני כתבי אישום, האחד עניינו במעשי גניבה בידי עובד, רישום כוזב וסיוע למרמה במהלך שבע שנים, כשהמעשים כללו דיווח על עובדים פיקטיביים, על ידי הנאשם שהיה עובד שכיר בחברה ואחראי על העובדים, הוצאת תלושי שכר פיקטיביים, והעברת תשלומים לעובדים הפיקטיביים, שאף פנו לביטוח לאומי כדי לקבל זכויות. השני, עניינו דיווח על הוצאות ומשכורות פיקטיביות בסך 872,000 ₪ בזיקה לכספים שגנב. הערכאות השונות עמדו על החומרה במעשי מרמה הכוללים הוצאת תלושי שכר פיקטיביים, וציינו את ההשלכות של המעשים על רשויות שונות, כדברי בית המשפט:

> **"עוד קבע בית המשפט המחוזי, כי במקרה דנן, עסקינן ב"מכונה משומנת" של מרמה, תוך שימוש בגורמים פיקטיביים, למטרת גניבת כספים מהחברה, בהיקף גדול, ותוך סיוע לקבלת כספים וזכויות במרמה מהמוסד לביטוח לאומי, והעלמת הכנסות מרשויות המס. בית המשפט המחוזי חזר והדגיש, כי "מי שיזם, תכנן והקים את כל המערכת המשומנת הזאת של מרמה וגניבה, היה אקטיבי בהפעלתה, ושלשל לכיסו את מרבית הכספים שנבעו ממנה, היה המערער [המבקש]".**

פסק הדין ניתן טרם התיקון לחוק, ולא נקבעו בו מתחמי ענישה. על הנאשם נגזרו 20 חודשי מאסר, שהוקלו בביהמ"ש מחוזי ל - 15 חודשים עקב הסרת מלוא המחדלים ונסיבות מקלות נוספות. מדובר במעשים שחומרתם כמובן גבוהה בהרבה מחומרתו של התיק שלפניי, בשל מעשי הגניבה, אך יש בענישה המחמירה, ובעיקר בהתייחסות ביהמ"ש למעשים, כדי ללמד על מדיניות הענישה לסוג המעשים שלפניי.

משכך, מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא בינונית ומעלה ומדיניות הענישה היא מוחשית ומחמירה.

בבואי לקבוע את מתחמי הענישה יש לקבוע תחילה את מספר הארועים. ב"כ הצדדים התייחסו למעשים בכללותם כאל ארוע אחד, והתייחסות זו יכולה להתיישב עם מבחן הקשר ההדוק שפורש לאחרונה בע"פ 4910/13 **בני ג'אבר נ' מדינת ישראל**. משכך, אני רואה בכל המעשים כארוע אחד.

לעניין חומרת המעשים בנסיבותיהם, מדובר בבעל העסק, שיזם את המעשים העבריינים, היה המבצע העיקרי והגורם הדומיננטי בביצוע מעשי העבירה. המעשים עצמם מתוחכמים ודרשו מעורבות של גורמים נוספים. המעשים בוצעו בסיוע עובד בעסק, שהתבקש על ידי הנאשם לאתר עבורו עובדים פיקטיביים ופעל בהתאם לכך. אותו עובד איתר ארבעה עובדים פיקטיביים והנאשם שלושה נוספים, ובסה"כ הנאשם הנפיק תלושי שכר פיקטיביים לשבעה אנשים שלא הועסקו בעסק. על מנת להסוות את המרמה והפיקטיביות של אותם עובדים פיקטיביים, ביקש הנאשם וקיבל באמצעות העובד צילומי תעודות זהות של ארבעת העובדים הפיקטיביים. בנוסף, כדי ליצור מצג כוזב לפיו מדובר בתשלומי שכר, העביר הנאשם לחלק מהעובדים הפיקטיביים סכומי כסף בשיקים ובהעברות בנקאיות. העובדים הפיקטיביים שקיבלו כספים

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

מהנאשם במישרין או באמצעות העובד, השיבו במזומן את אותם סכומים בחזרה לנאשם. בוצעה, אם כך, תנועה סיבובית מרמתית של כספים מול אותם עובדים פיקטיביים תוך שימוש באמצעים כספיים שונים. יוער בהקשר זה כי דווקא בשל העובדה שמדובר בעסק פעיל ולו עובדים אמיתיים, מעשיו של הנאשם באופן בו בוצעו הקשו על חשיפתם. הנאשם דיווח בדו"חות למס"ה על הוצאות השכר הפיקטיביות, ובכך הגדיל במרמה את הוצאותיו. הנאשם ביצע את מעשי העבירה במשך חמש שנים, והפסיקם עקב חקירה בביטוח לאומי והעובדה שמעשיו התגלו, ולא עקב חרטתו והחלטתו להפסיק את מעשי העבירה. סכומם הכולל של תלושי השכר הפיקטיביים במהלך כל התקופה לא פחת מ - 857,000 ₪. מדובר במעשים שבוצעו מטעמים של כדאיות כלכלית, גם אם כטענת הנאשם בנסיבות של מצוקה כלכלית ולא מרדיפת בצע, שפוטנציאל הנזק מהם הוא נכבד ושהסבו נזק כספי ישיר בסכום נכבד, ונזקים עקיפים נוספים, ובעיקר הנזק הפוטנציאלי והממשי של עשיית שימוש בתלושי השכר הפיקטיביים מול רשויות ומוסדות פיננסיים לקבלת כספים וזכויות במרמה.

מתחם הענישה למעשים נע בין 7 - 8 חודשי מאסר לבין 15 חודשים.

עמדת המאשימה במסגרת ההסדר נמצאת בתוך מתחם הענישה ואילו עמדת ההגנה סוטה ממנו. היות שלא קיימים טעמי שיקום או טעמים יוצאי דופן אחרים יצירי הפסיקה המצדיקים סטייה ממתחם הענישה, תהא הענישה בתוך המתחם, ולא ניתן לשקול את עמדת ההגנה חרף כל נסיבות הזכות שאפרט להלן.

לאור הסכמת הצדדים על גובה הקנס, הסכמה שהיא סבירה ואף מעבר לכך, אין צורך להדרש למתחם קנס.

<u>הענישה הקונקרטית</u>

בתוך מתחם הענישה יש חשיבות לנסיבות הבאות:

ראשית, הנאשם הודה בדיון הראשון במסגרת הסדר, הביע חרטה ולקח אחריות מלאה על מעשיו. הנאשם חסך זמן שיפוטי.

שנית, הנאשם הסיר את מלוא המחדל הן ברשות המיסים והן בביטוח לאומי וזאת עוד בטרם הוגש נגדו כתב האישום. יצוין כי מדובר בסכומים נכבדים המגיעים בשתי הרשויות לכ - 450,000 ₪ (נ/2 - נ/3) ונדרשו מהנאשם מאמצים לשם הסרת המחדלים. הסרת המחדל המלאה מבטאת חרטה בהתנהגות, הפנמת הפסול במעשים והשבת הגזלה. עם זאת, יש לזכור כי מדובר במי שמשיב כספים שנגזלו מקופת המדינה, וכפי שציין ביהמ"ש בעניין עובדיה: "**על אף שבית המשפט המחוזי, נתן משקל ממשי להשבת הכספים ולהסרת מחדליו של המבקש, הוא קבע, בצדק, כי אין להפריז בכך, עד כדי הימנעות מהשתת מאסר בפועל, לבל יועבר המסר, לפיו "הסרת המחדל בדיעבד מרפאת את החטא מלכתחילה".**

שלישית, הנאשם ללא עבר פלילי וללא תיקים פתוחים. לא ניתן להתייחס למעשיו כאל מעידה חד פעמית לאור ריבויים

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

ומשכם, עם זאת, ניתן לקוות ולהעריך לאור דברי הנאשם והתנהלותו כי המעשים לא יישנו.

רביעית, במישורי החיים האחרים התנהלות הנאשם נורמטיבית, והעדים והאסמכתאות שהוצגו לימדו על מידותיו הטובות.

חמישית, אני לוקחת בחשבון את הנסיבות האישיות, לרבות העלייה לישראל, את הנסיבות המשפחתיות, והכלכליות, כפי שפורטו בטיעונים והוצגו במסמכים.

שישית, יש משמעות לשיתוף הפעולה עם הרשויות במובן זה שהנאשם בהודייתו בחקירה בביטוח לאומי בנושא, הביא למעשה לפתיחת החקירה ברשות המיסים.

שביעית, מדובר בתיק לא מורכב, שכן הנאשם מסר את המידע עובר לחקירתו הראשונה ברשות המיסים. לא הובהר מה הוביל לכך שתיק החקירה הועבר למאשימה רק בספטמבר 2013. יצוין בהקשר זה כי הבקשה לכופר נדחתה באפריל 2013 (נ/4). לגבי התקופה שלאחר מכן ניתנו הסברים, אם כי דומה שהיה מקום להתנהלות שהיא יותר מהירה מזו שהייתה בפועל, כשכתב האישום הוגש רק בשנת 2016.

שמינית, הנאשם במסגרת הסדר הטיעון לקח על עצמו תשלום קנס בסכום נכבד, למרות קשייו הכלכליים.

מכלול נסיבות הזכות מביא למסקנה כי יש למקם את הנאשם בתחתית מתחם הענישה שקבעתי ולכבד את יתר מרכיבי ההסדר.

אשר על כן, אני גוזרת על הנאשם את העונשים כדלקמן:

1. מאסר בפועל לתקופה של 7 חודשים.

הנאשם יתייצב ביום 1.6.16 שעה 08:00 בבית המעצר ניצן או על-פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון.

על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שב"ס, בטלפונים: 08-9787377, 08-9787336.

2. מאסר על תנאי למשך 8 חודשים, לתקופה של שלוש שנים משחרורו והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירות מס מסוג פשע.

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

3. קנס בסך 80,000 ₪, או 4 חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 20 תשלומים חודשיים, שווים ורציפים, **כשהראשון בהם ביום 29.9.16. <u>לא ישולם תשלום - תעמוד יתרת הקנס לפירעון.</u>**

זכות ערעור לביהמ"ש המחוזי בתוך 45 יום מהיום.

ניתן והודע היום ו' ניסן תשע"ו, 14/04/2016 במעמד הנוכחים.

לימור מרגולין-יחידי , שופטת

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©